

Dansen is lekker ritmisch bewegen op muziek

JETSE BATELAAN
/THEATER ARTEMIS

Vaders en moeders neuken niet

Marina Kaptijn

Gezien op 01 april 2022

Theater de Krakeling, Amsterdam

‘Jetse Batelaan houdt ervan om het theater en de mensen die zich daar verzamelen onder de loep te nemen’, meldt het persbericht over zijn stuk ‘Dans is lekker ritmisch bewegen op muziek’ bij Theater Artemis. In dit geval zet hij drie veertigplussers op het toneel voor een publiek van +12-jarigen. Bij de première bestaat dat publiek echter vooral uit dezelfde ‘veertigplussers’ als op het toneel. Ze krijgen vooraf de belofte dat er niet gedanst zal worden. Die afspraak wordt alvast niet geschonden.

07 APRIL 2022

De eerste partner van mijn favoriete Barbie pop (Barbie Miss America) was een stuk kleiner dan zij. Dat maakte mij niet uit. Big Jim stond namelijk zijn mannetje wel, vooral door een extra *feature*: zijn gespierde lijfje kon met een krachtige karate-arm een hakbeweging maken. Daartoe moest ik enkel een niet al te subtiele knop op zijn rug indrukken. De acteurs in dit stuk hebben niet zo’n karate-arm, en wellicht ook geen knop op hun rug. Toch bewegen zij in deze voorstelling alsof iets of iemand op een knop drukte.

Als de voorstelling begint zien we nog geen spelers. Beweging is er wel. Het witte werklicht gaat alvast deinen op de techno beat van componist Toben Piel (Les Trucs). In het compleet zwarte decor van Jetse Batelaan en Eva Koopmans hangt dan nog net een klein sliertje mist. De ambiance ervan is die van een feest dat al lang voorbij is. Maar denk daarbij niet aan een *rave* terrein zoals in ‘Crowd’ van Gisele Vienne, waar achtergelaten troep herinnerde aan de roes en de extase. Nee, dit is de achterkant van een festivalterrein. Zwart plastic bedekt muren en hekken. Het enige feestelijke is een klein zwart partytentje met een slinger van witte lampjes. Dat zal later ook meebewegen op het ritme.

Maar eerst zien we, na het licht, ook stukjes tape in beweging komen. Een voor een, allemaal tegelijk, lekker ritmisch. Net als bij de waterlelies en feetjes in het Efteling sprookje van Fabiola - *En alleen in maanlichte nachten komt de heks terug. En dán*

gebeurt het...- komt ook de rest van het podium beetje bij beetje tot leven. De zwarte schermen schuiven nu ook druk heen en weer, als mobiele coulissen, en onthullen de spelers die als in een stop motion video verschijnen en verdwijnen.

Die spelers -Esther Snelders, Elias De Bruyne en Tjebbe Roelofs- zien er een beetje sneu uit, goed *gestyled* (in kostuums van Liesbeth Swings) als druk bezette veertigplus ouders. Geïrriteerde, boze, en tenslotte woedende telefoongesprekken maken duidelijk dat de moeder en de twee vaders daar zijn om de kinderen op te halen. Maar de kinderen zijn er niet, en komen ook niet. Punt. Zo simpel is het hele verhaal.

... tot de DJ vraagt of wij, de kinderen, naar huis willen gaan of *more* willen

Behalve dan dat ook die ouders *slaves to the rhythm* gemaakt worden. De vette beats van Toben Piel en opjuttende woorden van een DJ die Engels spreekt met een Duits accent wekken de geest uit de fles. Zelfs hun kleding moet mee vibreren, inclusief de sleutelbos die een van de vaders aan zijn broek heeft hangen.

De opbouw van de dramaturgie van Marcus Dros en Anna Wagner lijkt op een wonderlijke 'balletje-balletje truc': je ziet het voor je ogen gebeuren, en trapt er vervolgens tóch in. De hele zaal leek mee te gaan in de *trip* van de acteurs, tot de DJ vraagt of wij, de kinderen, naar huis willen gaan of *more* willen.

Zonder al teveel te verklappen over deze voorstelling: de belofte dat er niet gedanst zal worden wordt niet geschonden want de acteurs dansen niet maar beperken hun handeling tot een indrukwekkende anti-twerk. Ze stoten hun bekken steeds weer met kracht naar voren, maar dan alsof dat verder niets met hen te maken heeft. De heupstoten staan zo los van hun personage dat je het niet eens droogneuken kan noemen. Als ze zo 'aan dans doen' lijkt het alsof iets of iemand buiten henzelf dat aanstuurt. De incongruentie met hun gelaatsuitdrukking is zo hilarisch dat de zaal plat gaat.

Ze houden dat echter zo lang vol dat ik alleen al van ernaar te kijken spierpijn kreeg. Maar omdat het zo lang duurt ga je ook zien dat deze lichamelijke schizofrenie schaamte verradt. De vertoning is ver van sexy door de incongruentie van de handeling, maar net die verradt *gêne* over dansen en schaamte over seks. Schaamte die de ouders overvalt, en schaamte die kinderen wellicht voelen als ze hun ouders zien dansen, of erger. Ouders neuken niet, dat weten alle kinderen, dat bestaat niet. In de psychologie staat schaamte voor iets in jezelf dat je totaal afwijst, het mag niet bestaan.

Het *gênante* van dansen was vooraf aangekondigd, als een pact dat we sloten met de verteller

Ook dans is voor veel mensen iets 'raars'. Je mag je er gerust over schamen, dat vinden we heel normaal als volwassenen. Geldt dat ook voor kinderen? Vanaf welke leeftijd dan? Jetse Batelaan zet het veertig-twaalf, of ouders-kinderen gegeven hier op zijn kop. De ouders die eerst ongeduldig en boos op hun kinderen wachten op hun feestende kinderen raken gaandeweg betoverd, begeistert door de Duitse DJ die steeds veeleisender wordt terwijl hij zijn vette

beats blijft rondpompen. *Give me some fuckin' noise. Put your fuckin' hands in the air. Now get down! Do you want more?! I can't hear you!*

Zo veroorzaakt hij een kortsluiting in de gène. Het gênante van dansen was vooraf aangekondigd, als een pact dat we sloten met de verteller. Door die afspraak, doordat wij als publiek al weten dat zij het weten wordt iets wat anders gênant zou zijn vooral grappig, herkenbaar, en soms een beetje melig. Als de veertig plussers echt voor twaalf plussers optreden wordt het misschien een ander verhaal, maar de veertigplussers op de première in de Krakeling konden zich zo schuddebuikend laten meevoeren op het ritme van de voorstelling.

Het laatste geluid van de voorstelling is het mechanische, tergende geluid van een scherm dat over de dansvloer blijft draaien. De acteurs zijn dan al verdwenen. Ze verdwenen onder het schuim dat het swingende partytentje begon te spuwen. Of wie weet, heeft het DJ monster ze opgevreten.

Na afloop van deze twaalfplus voorstelling was er een feestje, met muziek. Ik ben maar niet gaan dansen.